

Regionların sosial-iqtisadi inkişafının təşviq edilməsi

№ 86 (2267) 30 oktyabr 2021-ci il

dal t.- S,7.

QUBADLININ ÜZÜNƏ AÇILAN SABAH

Azərbaycanın coğrafiyasında özəl yeri olan, necə deyirlər, dağlar qonunda yerləşən Qubadlı rayonunun bərkətli torpaqları, zəngin təbiəti hər zaman diqqəti çəkir. Yeni sözün bütün mənalarda Qubadlı bir coğrafi ərazi baxımından dağı, meşəsi, düzənliyi, bulaqları, çayları olan bir bölgədir. Üstəlik, buradakı maddi-mədəni irs zənginliyi də həmişə könül açıbdi.

Regionlarımızın inkişaf etdirilməsi və böyük dünyaya inteqrasiyası baxımından Qubadlının indiki durumuna nəzər yetirərkən, onda bir anlıq tarixə baş vurmali oluruq. Belə ki, hələ işğala qədər bu rayonun sovet təsərrüfat sistemi bölgənin inkişafında təkəverici qüvvə olmuşdu. 1933-cü ilin mart ayında inzibati ərazi vahidi kimi rayon statusu almış Qubadlı bir şəhər və 93 kənddən ibarət olmuşdu. Rayon mərkəzi olan Qubadlı şəhərinin yerləşməsi və bu şəhərdəki infrastrukturun inkişaf etdirilməsi üçün həm texniki, həm də arxitektura baxımından qanunauyğundur. Ona görə də Qubadlıda küçələrin çəkilməsi, qazlaşdırma, su xətləri, elektrik, telefon

xətləri və s. məsələlərin həllində qarşıya o qədər də böyük problemlər çıxarmır.

Bu gün işğaldan azad olunmuş Qubadlıya nəzər yetirəndə görürük ki, sovet dönmündə texniki peşə məktəbi, eləcə də orta məktəb, xəstəxana, mədəniyyət ocaqları fəaliyyət göstərmişdi. Ümumilikdə rayon ərazisində 56 ümumtəhsil məktəbi mövcud idi. O cümlədən də bu rayonda say baxımından 115 iri və orta müəssisə mövcud idi. Deməli, rayonun tarixində daha önəmli yerləri tutan XVII əsrin ortalarına aid abidələrin də olması sübut edir ki, Qubadlı həm də qədim mədəniyyət mərkəzi olubdu. Hətta Qubadlı bir toponim olaraq V-VI əsrlərdə yaşamış Sasani hökmdarı birinci Qubadın adıyla da bağlı yaranış ehtimalı var. Ümumiyyətlə, bu rayonun tarixi Qarabağ xanı Pənahəli xanın uğurlu siyasəti nəticəsində xanlığın idarəçiliyində qalmış və 1921-ci ildə yenidən erməni və onlara havadarlıq edən bolşeviklərin və daşnaqların yürütdüyü siyasət nəticəsində iki yerə bölünmüşdü. Tarixçilərin araşdırmalarına diqqət yetirərkən, onda Qubadlı, Zəngilan və Laçının "Qırmızı

Kürdüstan" muxtariyyəti adlı bir zaman da yaşadığını görmüş olarıq. Bütün bu olayların təbii ki, əsas məğzi sovet dönmündə yenidən üzə çıxdı. Bu da ermənilərin bölgəyə olan hərəsiyi idi. Təəssüf ki, Birinci Qarabağ Savaşında ermənilər bu istəklərinə qovuşa bildilər və 1993-cü ilin avqust ayında Qubadlı işğal olundu. Ali Baş Komandanımızın 27 sentyabr 2020-ci ildə verdiyi əks-hücum əmriylə başlanan Böyük Vətən Müharibəsində Qubadlı da yenidən öz sahiblərinə qovuşdu. Xocavənd, Cəbrayıl və Laçının əhatəsində olan Qubadlı Bərgüşad, Həkəri çaylarının ona başışladığı gözəlliyini yenidən bizlər üçün sərgilədi.

Bu gün ölkə prezidenti cənab İlham Əliyevin göstərişi ilə işğaldan azad olunmuş rayonlarımızın bərpası, yəndən qurulması istiqamətində genişmiqyaslı layihələrin gerçəkləşdirilməsinə start verilibdi. Bununla bağlı Azərbaycan prezidenti işğaldan azad edilmiş Qubadlıda olarkən birmənalı şəkildə vurğulamışdı ki, "Erməni faşistlərinin törətdikləri cinayətlərin izini bu torpaqlardan siləcəyik. Biz Qubadlıyı əvvəlkindən də gözəl, müasir şəhərə çevirəcəyik. Hər kəs görəcək ki, xalqımız öz birliyiylə, öz intellektiylə, öz yaradıcılıq potensialıyla bu dağıntılar üzərində necə gözəl, yaraşlıq şəhər qurmaq gücünə malikdi".

Bəli, Qubadlının meşə sahəsi 13,2 min hektardır. Təkcə burada meşə təsərrüfatını inkişaf etdirmək və bu ərazidə həm təbiətin saflığını, gözəlliyini qorumaq, həm də meşə təsərrüfatının imkanlarından istifadə etməklə yeni iş yerləri açmaq, emal müəssisəsi yaratmaq mümkündür. Eləcə də qubadlıların zaman-zaman məşğul olduqları heyvandarlığın inkişaf etdirilməsi üçün də ərazidə böyük imkanlar var. Hələ

sovet dönmündə rayondaət, süd məhsullarının istehsalı, eləcə də tütüncülük, baramaçılıq və üzümçülük sahələri həmişə diqqət mərkəzində saxlanılmışdı. Ona görə də rayonda iki üzüm emalı zavodu fəaliyyət göstərirdi. Bu da o deməkdi ki, rayon ərazisində üzümçülüyn inkişaf perspektivi daha böyükdü. Yəqin ki, Qubadlının yeni dövrün iqtisadi xəritəsini çəkənlər, yəni burada sosial-iqtisadi planlaşmanı işləyib hazırlayanlar rayon üçün önəmli sahələri, xüsusilə üzümçülüyn, dənli bitkilərin yetişdirilməsinin, heyvandarlığın genişləndirilməsinin mütləq nəzərə alacaqlar. Göstərdiyimiz bu sahələr özü-özlüyündə həm də əhalinin işlə təmin olunması, eləcə də Qubadlı sakinlərinin maddi-rifah halının yüksəlməsinə birbaşa xidmət deməkdir.

İşğaldan öncə Qubadlı rayonunda yol tikintisi idarəsi də fəaliyyət göstərirdi. Həmin yol tikintisi və digər tikinti idarələrinin əsas istifadə etdikləri xam

mal ehtiyatları rayonda kifayət qədər var. Yeni çınqıl və çay daşlarına olan tələbatı rayonun özündə yerləşən müəssisə toplayıb emal etmək gücündə idi. Ona görə də rayonda tam gücylə işləyən asfalt zavodu fəaliyyət göstərirdi ki, onun hazırladığı asfalt betonlar digər rayonlara da göndərilirdi. Yəni burada özlərindən başqa qonşuları üçün də istehsal etmək imkanları mövcud idi. Yeri gəlmişkən, onu da xatırladı ki, rayonun coğrafiyasına uyğun olaraq burada balıqçılığa da diqqət ayrılmışdı. Yəni Həkəri və Bərgüşad çaylarının imkanlarından istifadə edilərək rayonda "balıq yetişdirmə vətəgəsi" yaradılmışdı. Bu da rayonun və qonşu rayonların tələbatlarının ödənilməsində öz müsbət təsirini göstərirdi.

Təbii ki, işğaldan azad olunmuş Qubadlıda bu məsələnin də gündəmdə olması həyati zərurətdi. Bir az da dəqiq ifadə etsəm, deməli, dağ çaylarının suyundan

istifadə etməklə, Qubadlıda balıq yetişdirmə sahəsində mühüm nailiyyətlər əldə etmək olar. O cümlədən də qubadlıların böyük təcrübəsinə istinad edərək burada inkubator-quşçuluq fabrikinin bərpa etmək mümkündür. Deməli, bu iki sahənin yaradılıb dirçəldilməsi özü-özlüyündə həm Qubadlıya, həm də bölgədə balıq və quş əti məhsullarına olan tələbata cavab vermiş olar. Statistik rəqəmlərə diqqət yetirəndə onu da görürük ki, Qubadlıda tütünnün becərilməsi və emalı da yerli sakinlərin məşğuliyyət sahələrindən olubdu. Deməli, bu sahədə də təcrübə var və onu inkişaf etdirmək mümkündür.

Fikirlərimizi konkretləşdirərək vurğulamaq istərdim ki, Qubadlıda bostan-tərəvəz məhsulları, həmçinin bağçılığın da inkişaf etdirilməsi prespektivlərinə diqqət çəkəndə görürük ki, bu sahələrə də həm rayonun bərkətli torpaqları, həm də sakinlərinin təcrübəsi yaşıl işiq yandırır. Deməli, rayonun imkanlarından istifadə etməklə burada şirə müəssisələri yaratmaq da olar. O ki, qaldı rayonda mədəniyyət sahəsinin inkişaf etdirilməsinə, birmənalı şəkildə vurğulamaq lazımdır ki, sovet dönmündə rayonda 111 mədəni-maarif müəssisəsi fəaliyyət göstərmişdi ki, bu gün onların hamısı dağıdılmış və yaxud da məhv edilmişdi. Deməli, bu sahədə özü-özlüyündə böyük diqqət tələb edir. Yeni Qubadlının uğurlu sabahı üçün bu addımlar da mütləq atılacaqdı.

Əbülfət MƏDƏTOĞLU

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
MƏDİANIN İNKİŞAFI AGENTLİYİNİN
MALİYYƏ YARDIMI İLƏ**

